

Koguduse leht

Ilumäe Käsmu Sakussaare Vainupea Esku

Mai 2015

Ristija Johannese tunnistus: Tema peab kasvama, aga mina pean kahanema! Jh 3:30

TEELISTE
KIRIKUD 2015

Teeliste kiriku projekti raames juunist augustini on Käsmu kirik avatud iga päev kell 10.00-20.00

Ilumäe kirik on avatud iga päev 10.00-18.00

Teelistele on avatud ka Vainupea kirik

Viru praostkonna sinodil valiti Viru praostkonna praostiks Tauno Toompuu ja abipraostiks Meelis-Lauri Eriksoni

Tauno Toompuu lõpetas 2007. aastal Tartu Teoloogilise Akadeemia. 2003. aastal ordineeriti ta diakoniks ja 2007. aastal õpetajaks. Ta oli aastatel 2003-2007 Simuna koguduse diakon ja 2007 aastast. Rakvere koguduse õpetaja. Alates 2009 on ta Viru abipraost ja alates 2015 EELK Konsistooriumi assessor. Lisaks on ta aastast 2010 EELK liturgiakomisjoni liige

Meelis-Lauri Erikson lõpetas 1997. aastal Tartu Ülikooli usuteaduskonna ning seejärel EELK pastoraal-seminari. Esmalt teenis ta Simuna kogudust, sealt siirdus teenima Ilumäe ja Kadrina kogudusi, kus tegutses tänaseni.

Uue praostkonna nõukogus liikmed on õpetaja Vladimir Batuhtin Narva kogudusest, diakon Urmas Karileet Käsmu kogudusest ning ilmikliikmena Haljala koguduse sinodisaadik Margus Punane.

Soovime rohkeid Jumala õnnistusi uuele meeskonnale!

Diakon Urmas Karileet kaitseb teoloogiamagistri kraadi

2. juunil kaitseb Usuteaduse Instituudis teologia-magistri kraadi Käsmu koguduse diakon Urmas Karileet. Magistritöö on teemal „EELK kõstrid ja abikirikud. Köstriameti sünn ja hääbumine. Abikirikute võitlus oma olemasolu eest.“ Töö analüüsib põhjuseid, mis viisid köstriameti hääbumisele eelmise sajandi keskel ning eelmise sajandi esimese poole abikirikute saatust pärast viimast ilmasõda.

Leerilapsed Ilumäe kiriku trepil 25 aastat tagasi

Kohtume hõbeleeri pühal 23. augustil kell 13.00 Ilumäe kirikus.

Teerajaja valgusele

Evangelist Johannes kõneleb oma evangeeliumis: "Oli Jumala läkitatud mees, nimega Johannes, see pidi tunnistama andma, tunnistama valgusest, et kõik hakkaksid tema kaudu uskuma. Tema ise ei olnud valgus, vaid ta pidi tunnistama valgusest." (Jh 1:6-8).

Jõulust jaani ja jaanist jõulu käib eestlaste ajaarvamine. Need kaks püha on looduses otsekui murdepunktid ja need on kaks tähtsat päeva ka kiriku-kalendis. Eestlased öeldakse olevat jõulu-usku. Kuigi üha enam unustatakse jõulusaginas ära sünnipäevalaps Jeesus, siis vähemalt need, kes leiavad tee jõulu-õhtul kirikusse, olgugi seda siis ka kombe ja tava pärast, vähemalt need teavad, kelle sünni auks see rõõmus püha tegelikult on.

Märksa enam on unustatud aga teine sünnipäevalaps – see on Ristija Johannes. Ometi on vaid need kaks tähtpäeva, jõulupühad ja Jaanipäev, protestantlikus kirikukalendis seotud sünnipäevadega, katoliku kirikus peetakse ka veel Neitsi Maarja sünnipäeva. Enamuse pühakute puhul tähistatakse nende surmapäeva, me mõtleme nende elule ja usutegudele. Jeesuse Kristuse sünniga algas uus ajastu. Isegi need, kes ei tunnista Jeesus Kristust Jumala Pojana, peavad tunnistama, et Tema sünniga on ajalugu nagu lõigatud pooleks, on aeg enne Kristust ja aeg pärast Kristust.

Ka Ristija Johannese sünn on nagu uus algus, õigemini uue alguse eelmäng. Ka selle mehe ilmaletulek oli Jumala ime, sest Johannese vanemad, preester Sakarias ja Eliisabet olid juba eakad inimesed. Nii nagu ingel ilmus neitsi Maarjale, ilmus seesama ingel Gabriel kuus

Foto: Avo Seidelberg

kuud varem teatama Sakariasele, et tema naine jääb lapseootele. Ja sellest poisist, kes sündiski täpselt kuus kuud enne Jeesust, sai teerajaja Issandale, seda oli ennustanud ka prohvet Jesaja: „Hüüdja hää! „Valmistage kõrbes Issanda teed, tehke lagendikul maantee tasaseks meie Jumalale!“ (Jh 40:3).

Johannes mitte ainult ei kuulutanud Issanda tulekut, vaid ta oli teevalmistaja nimelt seepärast, et kutsus inimesi meeleparandusele, selle märgiks ta ka ristas neid Jordani jões. Võib olla hakkab lehelugejal nüüd vilkuma nõ hoiatustuli: jälle läheb manitsemiseks, jälle peab meelt parandama, kas siis kordki aastas ei või olla lõbus, teha tuld, pidutseda koos sõpradega! Võib muidugi! Aga pidutseda võib ja peakski nii, et järgmine päev ei too kaasa mitte peavalu ja süümepeinu, vaid rõõmsaid mälestusi. Meeleparandus ei seisne kurva näoga ringi käimises, vastupidi – Jeesus õpetas: „Kui te aga paastute, siis ärge olge kurvanäolised nagu silmakirjatsejad, sest nemad teevad

oma palge näotuks, et näidata inimestele ...“ (Mt 6:16). Ei pea seega olema masendunud näoga, ei pea ka Jaanipäeval tingimata paastu pidama, sest ühine söömaag sõprade ja perega on ka väga oluline, eriti veel, kui harva kokku tullakse. No mida siis peab tegema? Täpselt nii küsisid inimesed ka Ristija Johanneselt ja Johannes vastas: „Kellel on kaks särki, jagagu sellele, kellel ei ole, ning kellel on toitu, tehku niisamuti! Ärge nõudke rohkem, kui teie jaoks on seatud! Ärge tehke kellelegi liiga, ...“ (Lk 3: 11, 13-14). Miks mitte teha ka Jaanipäeva eel ja järel head, aidata neid, kes on nõrgemad, olla hea ligimeine mitte ainult oma lähedastele, vaid ka neile, kes seda Sinult oodata ei oska? Heategevus ei pea käima ainult kampaania korras ja ainult advendiajal ning igal juhul toovad heateod rõõmu, nii saajale kui andjale.

Ristija Johannes oli enne oma kuulutustööd erak, kes elas kõrbes, toitus rohu-tirtsudest ja metsmeest. Jaaniöö on võid teda eeskujuks võttes olla ka vahel-

duseks hoopis üksinda, võtta nõ aeg maha, olla looduses ja kuulata vaikust. Selline jaaniöö võib olla eriliseks kvaliteetajaks, sest nii palju on alati meie ümber erinevaid helisid, infot, müra. Vaikust on vaja, et endas selgusele jõuda ja vaikuses võib ka kuulda, kuidas kõneleb Sinuga Jumal.

Johannes on andnud Jeesusest tunnistust, öeldes: „Tema peab kasvama, aga mina pean kahanema.“ (Jh 3:30). Jaanipäevast hakkab päev kukesammu võrra lühenema ja ööd muutuvad pimedamaks. Kuid ärge kustutagu see looduse ringkäik valgust Sinu südames! Johannes andis tunnistust tõelisest valgusest, mis oli maailma tulemas – Jeesusest, kes on maailma valgus, kelle juures ei ole kohta pimedusel. Valgust, rahu ja rõõmu Sulle, kallis lugeja!

Õnnistust soovides
Tiina Ool,
EELK Kuressaare
laurentiuse koguduse
abiõpetaja

Ilumäe kiriku kaks pinki on restaureeritud

Nelipüha eelõhtul Ilumäe kirik oli rõõmsat rahavast täis. Külalised olid ka Tallinna Kaarli koguduse liikmed. Piiskop Einar Soone pühitses altariipiirde, mille restaureerimisse panustasid paljud lahked inimesed.

Vastrestaureeritud pingil istuvad (vasakult): Hans Lahi, Meelis-Lauri Erikson, Einar Soone ja Urmas Karileet.

Toeta järgmiste pinkide restaureerimist!
EELK Ilumäe koguduse a/a SEB pangas on
EE241010502001277003

Foto: Avo Seidelberg

Eestpalved

Issand Jeesus Kristus, me täname Sind südamest, et Sa oled maa peale rajanud oma kiriku ja meid selle liikmeiks kutsunud.

Hea Jumal, me täname Sind Ristija Johannese ja tema kuulutuse eest. Valgusta meie südameid Püha vaimuga, et Johannese tunnistus meid igal ajal kinnitaks ja rõõmustaks.

Jeesus Kiristus, Rahutooja, me palume Sind, kutsu kõiki rahvaid ja nende juhte meeleparandusele, et lõppeksid sõjad ja vaen kogu maailmas.

Issand Jumal, õnnista meie suvised ettevõtmisi, anna puhkust ja kostutust kõigile, kes Sinu viinapõllul armastuse tööd teevad.

Käsmu kirikus

Juunis, juulis ja augustis jumalateenistused igal pühapäeval kell 14.00.

Kaetud on armulaud

Suvised kirikukontserdid

Käsmu kirikus on tulemas kontserdirohke suvi. Lisaks tavapärasele Viru Folgi kontserditele on võimalik osaleda järgmistel kontserditel:

28. juunil kell 14.00 kontsertjumalateenistus koos vanamuusikansambliga **Tallinn Baroque**. Esinevad Liina Saari, sopran, Raivo Tarum zink, krummhorn, barokktrompet, Imbi Tarum, klavessiin. Kontsertjumalateenistuse läbiviimist toetab Vihula Vallavalitsus.

4. augustil kell 19.00 Tallinna Rahvusvahelise Orelifestivali raames toimub orelikontsert Käsmu kirikus. Esineb professor **Andres Uibo**. Kavas Mozart ja Bach.

18. augustil kell 19.00 **Noored andekad välismaa ülikoolides õppivad muusikudengid** annavad Käsmu kirikus klassikalise muusika kontserdi.

Viru Folgi raames esineb Käsmu kirikus Tallinna Toomkoguduse Katedraali ansambel.

Lisaks muid kontserte, millele kohta leiab infot valla kultuurikalendris.

Laulatusterohke suvi

Sel suvel on Käsmu kirikus broneeritud ajad nelja laulutuse läbi viimiseks.

Käsmu kogudusel 8 uut liiget

Käsmu kogudus on taas jõudsalt kasvanud. Mai kuu jooksul lisandus Käsmu koguduse liikmeskonda 7 uut liiget, neist kolm läbi leeriõnnistuse ja kaks läbi ristimise. Püha Kolmainus kaitsku ja varjaku, hoidku ja juhatagu, õnnistagu ja pühitsegu püha ristimise läbi Jumala perekonna liikmeteks vastu võetud uusi liikmeid. Järgmine leeripüha on Käsmu kirikus kirkastamispuhal, 19.juulil.2015.

Suvine kuldleer

Suve teises pooles on plaanis austada, õnnitleda ja õnnistada neid, kellel on täitunud 50 ja enam aastat nende leeriõnnistusest. Palun andke endist teada, kes veel kuldleeris käinud ei ole, aga leeriõnnistusest on enam, kui 50 aastat möödas, et saaksime Teile saata ametliku kutse.

Märkame ja täname

EELK peapiiskop Urmas Viilma on pidanud vääriliseks anda EELK tänukiri kolmele Käsmu koguduse vabatahtlikule nende märkimisväärse panuse eest Käsmu koguduse arengusse. Tänukirjad said Zoja Truuman, Heino Laanemets ja Hugo Lepik. EELK tänukirjad andis üle koguduse diakon Nelipühal Käsmu kirikus toimunud leeripüha jumalateenistusel. Tänu Jumalale iga inimese eest, kes on leidnud oma südames soovi panustada oma kodukiriku arengusse ja elab kaasa selle heale käekäigule.

Käsmu kiriku ansambel rõõmustab jumalateenistustel osalejaid

Kolmandat korda viimase poole aasta jooksul rõõmustas Käsmu kiriku jumalateenistusel osalejate südameid Käsmu kiriku ansambel Nelipüha jumalateenistusel Käsmu kirikus. Kõikide tänulike kuulajate nimel täname ansambli ellukutsujat ja eestvedajat Tia Venet ning ansambli dirigenti Maris Heimot, samuti igat ansambli lauljat, et nad on olnud valmis jagama kogudusega seda erilist andi, millega Jumal neid on õnnistanud. Issand õnnistagu ja andku jätku sellele ilusale traditsioonile.

Sõpruskogudus tuleb külla

Käsmu koguduse Kymi sõpruskogudus Soomest Kotka linnast tuleb bussitäie koguduse liikmetega Käsmu külla 8. augustil. Külalised osalevad Viru Folgi raames toimival hommikupalvusel Käsmu kirikus algusega kell 10. Pärast seda kohtuvad külalised koguduse liikmetega ja saavad osa Viru Folgi programmist.

Käsmu kogudus saab 70!

Käsmu kogudusel on käimas 70-s eluaasta. 7. oktoobril on kogudusel ümmargune sünnipäev – 70 aastat tagasi kirjutati Käsmus Põldmäe talus alla koguduse asutamise ja registreerimise avaldusele. Käsmu kogudus registreeriti ja tema sünd kinnitati 29.12.1945.

PÜHA VAIM

Kuidas kirjeldada kirjeldamatut või kujutada kujutamatu? Püha Vaimu kujutatakse mitmete sümolite abiga, sest kuidagi teisiti me ei saa. Kuid üks on kindel – Püha Vaimu tegevusel on alati mingi hea tulemus. Selle järgi me saamegi Teda kirjeldada. Peamised Püha Vaimu sümbolid on tuvi, tuli ja tuul.

Valge tuvi

Aprillis 1949. aastal tuli Pariisis kokku Maaailma Rahu Kongress, kus võeti sümboliks Pablo Picasso soovitatud valge tuvi. See sai rahu sümboliks ka edaspidi. Picasso sai kindlasti inspiratsiooni Piiblist. Tuvi, eriti valge tuvi on seal Püha Vaimu sümboliks.

Kui loomise algul hõljus Jumala Vaim vete kohal, siis seda on kujutatud valge tuvina. Pärast veeputust tõi tuvi Noa kätte oliivioksakese, et kuulutada suure uputuse lõppu ja elu jätkumist – Jumalast taganenud patune maailm oli hävinud ja elu läks sealtsaadik edasi. Jumal sõlmis jällegi rahu oma looduga ning pani selle märgiks taevasse vikerkaare. Tuvi oli siin sõnumitoojaks.

Püha Vaim laskus tuvina Jeesuse peale tema ristimisel Jordani jões. Ristimistalitusel kirikus tuletakse meelde nii veeputust, kus vana Aadam ära uppus kui ka tuvi rahu saadikuna ja Püha Vaimu anni sümbolina. Valge tuvi süm-

boliseerib puhtust, süütust ja truudust. Ta on rahu sümbol ja kinnitab, et ristimisel on rahu tehtud Jumala ja inimese vahel.

Tuli

Kiriku algust loetakse Apostlite tegede raamatuteise peatüki nelipüha sündmusest. Pärast Jeesuse taevavõtmist ei jäetud tema õpilasi segaduses omapäi, vaid nende üle tuli Püha Vaimu juhtimine. Sestpeale hoiab kirikut koos ja juhib Püha Vaim ehk Jumala Vaim. Kuidas võiks muidu midagi head tulla nii paljude erinevate inimeste koosolemisest või kuidas liita nii erinevaid inimesi Sõna ja sakramendi juurde? Nelipühal nägid jüngrid: "Otsekui hargnevaid tulekeeli, mis laskusid iga üksiku peale nende seast."

Püha Vaimu sümboliks on ka tuli. Tuli on igivana sümbol Jumala Väe kohta, mis soojendab ja põletab, mis muudab asjade senist

olemust nagu Talle parajasti vaja on. Tuli on armastuse, ärksuse, muutuse, sooja südame sümboliks. Kõik need on Püha Vaimu tegevuse tulemus. Nii peaks ka kristliku kiriku igas liikmes olema samad tulemused.

Tuul

Vanasti ei tehtud vahet, kas puhus tuul või liikus Vaim. Paljudes vanades keeltes on nende jaoks kasutusel üks sama sõna. Jumala Vaimu ehk Püha Vaimu kujutati Jumala hingamisena või puhumisena. Nii pani Jumal esimese inimese elama, puhudes ta sisse oma hingeõhku. Tuul, hingamine, Püha Vaim on see, kes elavaks teeb ja elu kannab. Tuule puhumine ja Vaimu liikumine on ühtmoodi tabamatud. „Tuul puhub, kuhu ta tahab ja sa kuuled ta häält, aga ei tea, kust ta tuleb ja kuhu läheb!“ ütleb Jeesus Nikodeemosele. Samuti võiks siin öelda, et Vaim puhub. Vaim ja tuul on

sarnased, sest mõlema puhul me näeme seda, mida nad teevad. Me näeme, mida teeb tuul. Tugev tuul võib murda oksa ja puid, aga me ei näe tuult ennast. Sama on Vaimuga. Me näeme, mida Ta teeb või isegi kuuleme seda. Vaimu puudutaud inimesed saavad rõõmsaks, tugevaks ja armuküllasteks. Sellest me tunneme Vaimu tegevuse ära. Viimaks on ikka inimese süda see koht, kus Püha Vaim oma tööd teeb.

Kui kõik need Püha Vaimu sümbolid kokku võtta, siis näeme, et nende kõigi kohta kehtib sõna „muutus“. Tuul ja tuli muudavad vägevalt vana olukorda, ja sama teeb tegelikult ka tuvi. Pole see ju üldse mingi õrn ja abitu linnuke. Tuul ja tuli võivad tuua ka õnnetust, kuid need võivad ka muuta vana ja kõlbmatut uueks ja elujõuliseks. Harva, kui torm saab jagu tugevast puust – torm murrab temast välja vaid kuivanud oksad. Ja puistab käbid laiali, et metsad ei kaoks. Tules saab tuhaks kõik, aga tuhk on väetiseks uutele tärkmetele.

Vaimu ei saa kirjeldada, võib vaid tajuda ja lasta end muuta. Püha Vaim on õrn ja hoolas kaitsja ning juhtija, kuid ka vägev ja vastupanudamatu asjade uueks tegija.

Meelis-Lauri Erikson,
EELK Ilumäe koguduse
õpetaja

Ilumäe kirikus

Juunis, juulis ja augustis jumalateenistused igal pühapäeval kell 13.00

Kaetud on armulaud

Reedel 12. juunil kell 10.00-16.00 seminar Ilumäe kirikus /kabelis/

Keskonnaamet, Muinsuskaitseamet ja Ilumäe kogudus kutsuvad Lahemaale Ilumäe kabeli seminarile. Räägime kabelite ja kirikute vaimsest ja materiaalsest pärandist ning selle hoidmisest, Ilumäe kabeli ja kalmistu ajaloo ja kultuuriloost, arutame mineviku ja tuleviku üle.

Üristust toetab SA KIK ja Muinsuskaitseamet. Osalustasu 5 eurot katab osaliselt toitlustuse.

Lisainfo ja registreerimine:
Ave Paulus ave.paulus@kekskonnaamet.ee 5 332 7893
Ly Renter ly.renter@muinas.ee 528 8105
Meelis-Lauri Erikson, 5 345 8594

Pühapäeval 14.juunil kell 13.00

kontsertjumalateenistus koos vanamuusikansambliga **Tallinn Baroque**. Esinevad Liina Saari, sopran, Raivo Tarum zink, krummhorn, barokktrompet, Imbi Tarum, klavessiin

Laupäeval 20. juunil RETRIIT Ilumäe kirikus.

Info Meelis-Lauri Erikson, 5 345 8594

Pühapäeval, 23. augustil kell 13.00 hõbeleeri püha

KALMISTUPÜHAD

Ilumäe kalmistul	28. juunil	kell 13.00
Vainupea kalmistul	28. juunil	kell 12.00
Käsmu kalmistul	5. juulil	kell 14.00

Võimalus mälestada oma lahkunuid kirikupalves.

KOGUDUSTE KONTAKTID

EELK Ilumäe kogudus

reg kood 80208231
Ilumäe küla, Vihula vald
45414 Lääne Virumaa
Hooldajaõpetaja Meelis-Lauri Erikson
tel. 5 345 8594
e- post:mlerikson@gmail.com
Juhatuses esimees Oie Alt,
tel. 5 809 1356;
e-post: ilumae@eelk.ee
Ilumäe kalmistuvaht Anne Sambla
tel. 5 341 8156
a/a EE241010502001277003
Oreli remondi toetuseks:
a/a EE021010031313678227
Ilumäe koguduse kodulehekülj:
<http://virupraostkond.eu/ilumae-kogudus/>

EELK Käsmu kogudus

Reg. kood 80210148
Laane tee 4, Käsmu küla
Vihula vald
45601 Lääne- Virumaa
Hooldajaõpetaja Tauno Toompoo
Tel 529 0651; 324 3928,
e-post: tauno.toompoo@eelk.ee
Diakon Urmas Karileet tel 5 851 5800;
e-post: urmas.karileet@eelk.ee
Juhatuses esimees Tiina Laulik
tel.506 0508
A/a: EE861010502018079003
Käsmu kogudus internetis:
http://kasmu.eu/?page_id=160

Sakussaare Metodisti kogudus

Sakussaare küla
Vihula vald
45438 Lääne-Viru maakond
a/a EE092200221018330949
Pastor Hans Lahi
tel 322 6995;
Mob 5 663 3084
e-post: hans.lahi@mail.ee

SA Esku Kabel

(EELK Haljala kogudus)
a/a EE 942200221046039021
Vello Väinsalu, vello@esku.ee,
vello@merisiil.ee ; mob 504 7916
õpetaja Margit Nirgi ,
margit.nirgi@gmail.com,
mob 5 344 8822